

Beleidsplan College van Kerkrentmeesters Hervormde Gemeente Werkendam

2025 t/m 2029

Inhoud

Voorwoord	2
Uitgangspunten	3
Organisatie	4
Visie	5
Inkomsten vanuit de gemeente	7
Beleidsplan	8
Werving van bijdragen	8
Financieel beheer	10
Beheer van kerkgebouwen, kerkelijke gebouwen en pastorieën	11
Personele zaken	13
Archiefbeheer en informatie-systemen	15
Bijlage 1; Scenario's	16
Bijlage 2; Mogelijke besparingen bij verdere samenwerking	18
Bijlage 3; Energiekosten	20

Voorwoord

Het College van Kerkrentmeesters (CvK) van de Hervormde Gemeente Werkendam is verantwoordelijk voor het beheer van alle materiële, niet-diaconale zaken van de gemeente, volgens de Plaatselijke Regeling. Het CvK werkt onder toezicht van de Algemene Kerkenraad, zoals vastgelegd in ordinantie 11 van de kerkorde, en stemt zijn beleid af op dat van de wijkgemeenten en de Algemene Kerkenraad.

Het CvK vertegenwoordigt de Hervormde Gemeente Werkendam in vermogensrechtelijke zaken. De voorzitter en secretaris van het CvK hebben de juridische bevoegdheid om namens de gemeente op te treden, mits dit binnen de door de Algemene Kerkenraad vastgestelde begroting en de beleidsplannen van de wijkkerkraden valt.

De Algemene Kerkenraad neemt alleen besluiten op kerkrentmeesterlijk gebied in overleg met het CvK, wanneer deze financiële gevolgen hebben die niet in de vastgestelde begroting zijn voorzien. Het vaststellen van de begroting en jaarrekening is volgens de kerkorde voorbehouden aan de Algemene Kerkenraad. De benoeming van vaste medewerkers zoals kerkmusici, koster en kerkelijk werkers gebeurt door de Algemene Kerkenraad; de aanstelling en verdere afhandeling worden verzorgd door het CvK.

Uitgangspunten

Het beleidsplan van het CvK is gericht op het creëren van mogelijkheden voor de kerkelijke gemeente om Gods heil in beide wijkgemeenten te verkondigen, vieren en delen. Het plan beschrijft het beleid voor de materiële zaken waar het College zelf verantwoordelijk voor is. Hoewel de Diaconie, onder het beheer van de Algemene Kerkenraad, ook onroerend goed beheert, wordt dit in het beleidsplan niet behandeld, tenzij er synergievoordelen zijn in samenwerking met het CvK.

Belangrijke punten in ons beleid, op volgorde van prioriteit, zijn:

- Twee fulltime predikantsplaatsen
- Een fulltime koster
- Twee parttime pastoraal werkers/hulp predikanten
- Kerk- en verenigingsgebouwen
- Pastorieën

Vanwege recente ontwikkelingen streven we naar een meerjarenraming voor 8 jaar om een solvabiliteitsverklaring van het CCBB (Classicaal College voor de Behandeling van Beheerszaken) te verkrijgen, wat ons bovengenoemde zaken toestaat.

In 2023 stemde het CCBB in met de aanstelling van twee fulltime predikanten, waarbij de tweede predikant voor 70% voor onbepaalde tijd en 30% voor een bepaalde periode van 5 jaar is aangesteld.

Ons doel voor de komende 5 jaar is om beide wijken te voorzien van een fulltime predikantsplaats voor onbepaalde tijd. Wij verwachten de fulltime koster nog circa 5 à 6 jaar te kunnen behouden. Afhankelijk van de groei van de gemeente en het aantal gebouwen, kunnen we daarna moeten overschakelen naar een parttime koster, en mogelijk op langere termijn naar vrijwilligers.

Gezien de vele onzekerheden stellen we ons beleid voor vijf jaar op, waarna het herzien moet worden met nieuwe inzichten. In 2023 is het CvK begonnen met het delen van meer financiële en achtergrondinformatie met de gemeente, via gemeenteavonden, berichten in Kerkklanken en onze eigen uitgave, De Rentmeester, die drie keer per jaar verschijnt. Dit heeft geleid tot een kritischer en meer betrokken gemeente, wat precies ons doel is.

Organisatie

Het CvK bestaat uit zes ouderlingen-kerkrentmeesters, drie afkomstig uit elke wijkgemeente. De optie om kerkrentmeesters te benoemen die geen ouderlingen zijn, wordt niet benut. Wel wordt het CvK ondersteund door vrijwilligers zoals een financieel administrateur, tellers en andere helpers.

De functies binnen het CvK zijn:

- Voorzitter
- Penningmeester
- Ledenadministrateur
- Personeel
- Gebouwen
- Secretariaat

Het CvK vergadert maandelijks, behalve tijdens de zomermaanden, wat neerkomt op minimaal 10 vergaderingen per jaar.

Volgens de plaatselijke regeling worden de voorzitter en secretaris benoemd uit de ambtsdragers van wijk 1, terwijl de penningmeester en ledenadministrateur afkomstig zijn uit wijk 2.

CvK-leden die deel uitmaken van de AK en Wijkkerkenraden delen relevante informatie met deze organen. Daarnaast sturen we na elke vergadering een update per e-mail naar de scriba's van beide wijkgemeenten over de besproken onderwerpen.

De taken binnen het CvK zijn verdeeld onder de leden en gedocumenteerd in het bestand: 240208 Taakomschrijvingen KRM-r3.pdf.240208 Taakomschrijvingen KRM-r3.pdf

Visie

Het CvK richt zich vooral op ontwikkelingen binnen onze eigen gemeente. In wijk 2 is er een ledenverloop, dat voornamelijk wordt aangevuld door de plaatselijke Gereformeerde Gemeente en de Christelijk Gereformeerde Kerk. Er zijn ook regelmatig leden die van de ene naar de andere wijk overstappen, maar dit is niet substantieel.

Wijk 1 heeft momenteel veel kinderen die de kindernevendienst bezoeken, soms bijna 100. Helaas blijkt vaak dat veel jongeren afhaken na de middelbare school, wat er vaak toe leidt dat hun ouders ook minder betrokken raken. Er is nieuwe aanwas vanuit andere gemeenten, zonder specifieke stroming.

Het kerkbezoek tijdens de ochtenddiensten bedraagt ongeveer 800 personen voor beide wijken samen. De avonddiensten worden in wijk 2 beter bezocht dan in wijk 1; wijk 2 trekt nog steeds ongeveer 350 bezoekers per avonddienst, terwijl wijk 1 tussen de 35 en 75 personen ontvangt.

Ook het kerkbezoek bij de plaatselijke Gereformeerde Kerk (GK) neemt af en is vergelijkbaar met wijk 1. De ledenstand per 10 februari 2025 is als volgt:

	Hervormde gemeente		Gereformeerde Kerk
	Wijk 1	Wijk 2	(medio 2024)
Aantal belijdende leden	553	513	737
Aantal doopleden	1.077	790	514
Totaal aantal leden	1.630	1.303	1.251
Aantal pastorale eenheden	892	641	650

Er is een goede samenwerking ontstaan tussen de GK en wijk 1, waarbij sinds enkele jaren avonddiensten en speciale diensten gezamenlijk worden gehouden. Dit bespaart niet alleen kosten, maar maakt de erediensten ook aangenamer en bemoedigender. Vanaf juli 2025 worden alle avonddiensten van de GK en wijk 1 gecombineerd.

Begin 2025 starten we een onderzoek naar liturgische en pastorale samenwerking, waarbij beleidsplannen worden geëvalueerd. Hoewel het te vroeg is om vooruit te lopen, zijn er veel mogelijkheden voor verdere samenwerking.

Het CvK ziet stijgende kosten terwijl de inkomsten achterblijven. We hebben de gemeente hierover geïnformeerd en geraadpleegd via verschillende media en gemeenteavonden, zoals de bijeenkomst op 29 mei 2024 waar de gebouwenvisie werd gepresenteerd. Beleid bepalen is lastig vanwege verschillende essentiële factoren, zoals:

- Samenwerking met de Gereformeerde Kerk (zie bijlage 1)
- De toekomst van onze kerkgebouwen (zie bijlage 1)
- Stagnatie of krimp van de gemeente
- De onvoorspelbare energiemarkt en stijgende kosten (zie bijlage 3)

Deze punten zijn nauw met elkaar verbonden. Verschillende scenario's zijn door het CvK in kaart gebracht en gedeeltelijk uitgewerkt in bijlage 1. Het afstoten van een kerkgebouw kan aanzienlijke jaarlijkse besparingen opleveren. Verdere samenwerking kan ook leiden tot besparingen op personeel en administratie, evenals een eenmalige opbrengst voor een kerkgebouw en mogelijk een pastorie.

Afhankelijk van welke kerkgebouwen worden afgestoten, kan het nodig zijn om de Biesboschkerk uit te breiden. Bij de bouw van deze kerk is al rekening gehouden met een mogelijke uitbreiding van 200 zitplaatsen.

We verwachten dat een fusie de financiële positie zal verbeteren en de jaarlijkse kosten zal verlagen. Hoewel financiën niet het belangrijkste aspect van onze gemeente zijn, is een gezonde financiële basis essentieel om de gemeente te laten bloeien, groeien en toekomstperspectief te bieden. Dit raakt ons allemaal en is een belangrijk onderdeel van ons gemeente-zijn.

Inkomsten vanuit de gemeente

In de afgelopen decennia heeft de Kerkvoogdij, en later het CvK, de gemeente vaak een negatieve begroting gerapporteerd. Toch heeft de gemeente ons telkens niet teleurgesteld in haar 'geefgedrag', waardoor we financieel stabiel zijn gebleven. Hier kijken we met dankbaarheid op terug en hebben we, mede daardoor, vertrouwen in de toekomst.

Gemeenteleden hebben in de afgelopen jaren aanzienlijke incidentele donaties gedaan, wat bemoedigend is. Het CCBB beschouwt deze echter als incidenteel en niet structureel. Zij eisen een sluitende meerjarenraming voor de komende 8 jaar. Gezien deze verwachting onderzoeken we of er andere manieren zijn om het CCBB te overtuigen.

We willen onderzoeken of we garanties kunnen krijgen van enkele leden in onze gemeente. Deze garantie zou inhouden dat zij instaan voor eventuele tekorten, mocht het financieel tegenvallen. De ervaring leert dat dit risico beperkt is. Daarnaast merken we dat de bijdragen via Actie Kerkbalans in 2023 en 2024 aanzienlijk zijn gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. Dit hebben we doorgerekend volgens het verplichte CCBB-model 'Meerjarenraming', wat een positieve invloed heeft op het risiconiveau waarop het CCBB ons beoordeelt. We willen de gemeente aanspreken op deze ontwikkeling en hen vragen om in de komende jaren minimaal dezelfde bijdrage te blijven geven. Het zou geweldig zijn als deze stijging van 4,5% per jaar ook in hun geefgedrag wordt doorgetrokken.

Ook is er een perceel grond in bezit van de gemeente, en we zijn benieuwd naar de impact van een eventuele verkoop of waardering van dit perceel op de risicobeoordeling door het CCBB. Bovenstaande mogelijkheden worden in goed overleg met onze accountant doorgerekend voordat er beslissingen worden genomen.

Wat als?

Gezien het bovenstaande bidden en hopen we dat de gemeente mag groeien in plaats van krimpen. Ons belangrijkste doel is om zo snel mogelijk een situatie te creëren waarin we voldoende middelen hebben om twee fulltime predikanten te faciliteren en een solvabiliteitsverklaring van het CCBB te ontvangen.

Als de gemeente niet voldoende financiële steun kan of wil bieden, staan we voor een heel ander (negatief) scenario. We moeten ons dan voorbereiden om wellicht de volgende stappen te zetten, in willekeurige volgorde:

- Verminderen van de formatie van kerkelijk werkers;
- Overstappen van betaalde (hulp)organisten naar vrijwilligers;
- Overgaan van een fulltime koster naar een parttime koster, aangevuld met vrijwilligers;
- Afstoten van een kerkgebouw.

Als er een vergaande samenwerking met de Gereformeerde Kerk (GK) tot stand komt, zullen de erediensten van wijk 1 gezamenlijk met onze Gereformeerde broeders en zusters worden gehouden. Mocht deze samenwerking er niet komen, dan moeten de diensten mogelijk in één kerkgebouw worden gehouden. We zullen dan overwegen welk gebouw we behouden.

Bij een nauwe samenwerking met de GK zou het zelfs mogelijk zijn om samen met de Gemeente Altena een multifunctioneel gebouw te realiseren waar op zondag kerkdiensten plaatsvinden. In dit scenario is het denkbaar dat alle kerkgebouwen, inclusief De Bron, worden afgestoten. We willen en kunnen deze optie pas nader onderzoeken na verdere gesprekken met de Gemeente Altena. De eerste verkenning met Gemeente Altena in november 2024 heeft aangetoond dat er pas na 2028 duidelijkheid komt over de mogelijkheid van een dergelijk gebouw in Werkendam-Noord.

Beleidsplan

Met de huidige kennis en het nu aanwezige inzicht heeft het CvK het volgende beleidsplan opgesteld:

Werving van bijdragen

Grondgedachte

Het is belangrijk om inzicht te hebben in het bijdragegedrag van de gemeenteleden en dit gedrag positief te beïnvloeden door gerichte acties. We moeten aantoonbaar maken in hoeverre de financiële continuïteit van onze gemeente gewaarborgd is. Een speerpunt van ons beleid is het vergroten van het bewustzijn dat leden financieel verantwoordelijk zijn voor de gemeente. Dit vereist transparantie vanuit het CvK; leden moeten inzicht kunnen krijgen in de financiën van de gemeente, en daarvoor zijn de gegevens beschikbaar bij de penningmeester. Gemeenteleden dienen zich bewust te zijn van hun verantwoordelijkheid met betrekking tot materiële ondersteuning.

Wat doen we nu?

- Algemene analyse van onze financiële jaarcijfers en hun ontwikkeling;
- Maandelijkse vergelijking van de collecteopbrengsten met dezelfde maand van het voorgaande jaar;
- Kwartaaltoetsing van onze cijfers aan de goedgekeurde begroting;
- De penningmeester bewaakt de begroting en raadpleegt het CvK bij significante afwijkingen;
- Informatie verstrekken via publicaties in Kerkklanken, De Rentmeester en gemeenteavonden;
- Voorbereiding en uitvoering van de Actie Kerkbalans;
- Periodieke bestemmingscollecten.

Wat willen we doen?

- Voortzetten van bovenstaande acties;
- Verdergaan met het informeren van de gemeente over collecteopbrengsten en de stand van zaken rondom de Actie Kerkbalans;
- Gerichte acties om de vrijwillige bijdrage te verhogen, zodat de jaarrekening weer sluitend wordt met volledige bezetting van de twee predikantsplaatsen. Dit wordt besproken met de AK en gecommuniceerd naar de gemeente op de bekende manieren;
- Analyse van het bijdragegedrag per doelgroep, waaronder jongeren, bij de Actie Kerkbalans om te bepalen of gerichte activiteiten nodig zijn;
- Theologische bewustwording van de gemeente over wat geven betekent tijdens themadiensten;

Hoe bereiken we ons doel?

- Gemeenteleden bewust maken van hun verantwoordelijkheid door artikelen in het Kerkblad en aandacht voor speciale collectes in de afkondigingen van de eredienst;
- Binnen de AK aandacht vragen voor het "geefgedrag" en predikanten vragen om voorbede voor de ondersteuning van het werk van het College;
- Gemeenteleden die niet bijdragen aan de Actie Kerkbalans in de zomer herinneren;
- Leden die drie jaar lang niet hebben bijgedragen aan de Actie Kerkbalans melden aan de wijkkerkraden, waarna de pastorale ouderlingen deze leden benaderen;
- Gemeenteleden vragen garant te staan voor eventuele tekorten, op een manier die het CCBB meeneemt in de beoordeling van de solvabiliteitsverklaring;
- Nadenken over alternatieve inkomstenbronnen (acties, verhuur, verkopen, etc.) om de financiële solidariteit te vergroten, bijvoorbeeld door erfstellingen en legaten onder de aandacht te brengen;
- Per kwartaal inzicht geven in de voortgang van bijdragen en kosten ten opzichte van de begroting.

Collectebeleid

De eerste collecte tijdens de erediensten is bestemd voor de Diaconie. De tweede collecte is voor de instandhouding van de erediensten. De uitgangscollecte is bedoeld voor het onderhoud van de gebouwen.

Twee keer per jaar (in het voorjaar en het najaar) wordt de Bestemmingscollecte (voorheen Vijffescollecte) gehouden. Tijdens deze erediensten zijn er geen collectes voor de instandhouding van de eredienst en geen uitgangscollecte. Het doel van de Bestemmingscollecte wordt vooraf door het CvK bepaald en gecommuniceerd.

Bij huwelijksdiensten is de collecte voor de gemeente en bedoeld voor de onkosten. Als het bruidspaar kiest voor een alternatieve collecte, zal het CvK een nader te bepalen bedrag in rekening brengen voor het gebruik van de kerk en de inzet van de organist. De diaconie wordt gevraagd het door het bruidspaar gekozen doel te beoordelen en goed te keuren.

Budgethouders

Binnen de gemeente zijn er verschillende geldstromen naar commissies en organen die altijd eenduidig en inzichtelijk zijn. Onder andere betalingen ten behoeve van wijkfondsen en het jeugdwerk worden gedaan. Het is van groot belang dat de opgestelde verdeelsleutels duidelijk zijn, gebaseerd op de noodzakelijke werkzaamheden van de organen en commissies, conform het beleid van de AK.

Voor de budgethouders moet helder zijn welke uitgaven zij kunnen of moeten doen vanuit het budget en welke uitgaven daar niet onder vallen (en dus pas na uitdrukkelijke toestemming kunnen worden gedaan). De leidraad hiervoor is de door de budgethouder op te stellen (sub-)begroting.

Financieel beheer

Grondgedachte

De jaarrekening en begroting bieden inzicht in de ontwikkeling van de vermogenspositie van de gemeente voor het lopende jaar. Deze gegevens zijn cruciaal voor het verkrijgen van een solvabiliteitsverklaring van het CCBB bij de beroeping van een predikant. Daarnaast geven ze aan binnen welke grenzen de beleidsplannen van de organen, met uitzondering van de Diaconie, kunnen worden uitgevoerd.

Wat doen we nu?

- Jaarlijks opstellen van de begroting voor het komende jaar;
- Jaarlijks opstellen van een jaarrekening;
- Opstellen van een 20-jarige budgetprognose voor onderhoud en investeringen in onroerend goed;
- Bewaken van baten en lasten en onderzoeken waar kostenbesparingen mogelijk zijn;
- De penningmeester is bevoegd om facturen tot € 5.000,00 goed te keuren en paraferen, met uitzondering van de maandelijkse factuur van de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen, waarvoor een tweede handtekening van de voorzitter of secretaris vereist is;
- Passend uitzetten en vastzetten van liquiditeiten;

Wat willen we doen?

- Voortzetten van de bovenstaande activiteiten;
- Beter toezicht houden op geldwerving en -beheer binnen de (wijk)gemeenten en commissies, met uitzondering van de diaconale activiteiten;

Hoe bereiken we ons doel?

- Goede samenwerking tussen de leden van het College, de wijkkerkraden, de AK, en commissies, met gepaste openheid naar de gemeente;
- Het CvK beschikt over een mandaat van € 50.000,00 per geval, waardoor het zelfstandig maatregelen kan nemen, mits deze uitgaven niet in de begroting zijn opgenomen. Indien nodig vraagt het CvK om advies van de AK;
- Alle niet-begrote uitgaven vooraf toetsen op financiële haalbaarheid en wenselijkheid, en de AK adviseren over deze posten;
- Controleren van de bankrekeningen die onder de verantwoordelijkheid van het CvK vallen bij de SKG en Rabobank;

Beheer van kerkgebouwen, kerkelijke gebouwen en pastorieën

Grondgedachte

De (kerk)gebouwen zijn primair bedoeld voor erediensten en andere kerkelijke activiteiten van de eigen gemeente. Daarnaast kunnen zalen of kerkgebouwen worden verhuurd aan derden voor bijeenkomsten, uitvaarten, uitvoeringen, concerten en dergelijke. De inhoud en vorm van deze activiteiten moeten wel in overeenstemming zijn met de aard en bestemming van de ruimte. De voorwaarden hiervoor zijn uitgewerkt door de AK in het document '190206 Regeling gebruik gebouwen v121114', dat aan de kosten is overhandigd.

Bij speciale gelegenheden kan een gebouw, ter beoordeling van het CvK, kosteloos ter beschikking worden gesteld.

Aan de predikanten wordt een pastorie aangeboden ter bewoning, inclusief een studeerkamer. De pastorieën moeten voldoen aan gebruikelijke woon- en veiligheidseisen, met het streven naar een gelijke markt- en OZB-waarde.

Het onderhoud van de kerkgebouwen, het verenigingsgebouw en de pastorieën is gebaseerd op een cyclisch meerjaren onderhouds- en investeringsplan van 20 jaar. Waar mogelijk worden duurzaamheidsmaatregelen, zoals energie-, klimaat- en verlichtingssystemen, geëvalueerd en indien haalbaar geïmplementeerd. Periodiek worden de gebouwen getaxeerd en de verzekeringsstatus geëvalueerd.

Wat doen we nu?

- Beide kerken vallen onder het beheer van de kerkrentmeester 'gebouwen', die samen met de kosten de staat van onderhoud en inventaris inspecteert en hierover rapporteert binnen de CvK. Minimaal één keer per jaar wordt proactief contact opgenomen met gebruikers om te inventariseren of verbeteringen nodig zijn;
- De pastorieën vallen ook onder het beheer van de kerkrentmeester 'gebouwen', die de staat van onderhoud inspecteert en hierover rapporteert. Minimaal één keer per jaar wordt contact opgenomen met bewoners om verbeteringen te bespreken;
- De Bron staat onder supervisie van de kosten, die de staat van onderhoud continu inspecteert en hierover rapporteert aan de kerkrentmeester 'gebouwen'. Ook hier wordt minimaal één keer per jaar contact opgenomen met gebruikers om te inventariseren of aanpassingen gewenst zijn;
- De kosten beheert de agenda en planning voor het gebruik van de verschillende ruimten in de kerkelijke gebouwen;
- Het huurprijsbeleid is geformaliseerd. De tarieven zijn bekend bij de penningmeester en de kosten en worden jaarlijks geïndexeerd. Er zijn standaardhuurovereenkomsten beschikbaar waarin de gebruiksvoorwaarden zijn opgenomen;
- Veiligheids- en ontruimingsplannen zijn opgesteld en worden voortdurend onderhouden;
- Gebruiksvergunningen zijn verstrekt. De werking van blusmiddelen, AED's, noodverlichting, de beschikbaarheid van verbandmiddelen, en de aanwezigheid van brancards en noodladders wordt jaarlijks gecontroleerd;
- EHBO en BHV zijn geregeld met daarvoor opgeleide vrijwilligers. De aanwezigheid van dienstdoende EHBO/BHV-vrijwilligers tijdens erediensten wordt kenbaar gemaakt op het informatiebord in de hal van de kerken;
- De kerkenraad, met name de ouderling van dienst, is verantwoordelijk voor de orde bij calamiteiten tijdens de eredienst en zal in voorkomende gevallen handelend moeten optreden. De uitvoering ligt in eerste instantie bij de dienstdoende kosten en eventuele hulpverleners;
- Er is een meerjaren onderhouds- en investeringsplan van 20 jaar opgesteld voor alle gebouwen in eigendom van onze gemeente. Dit plan wordt regelmatig besproken en bijgewerkt in CvK-vergaderingen onder verantwoordelijkheid van de kerkrentmeester 'gebouwen';
- Voor onderhoud volgens de meerjarenbegroting is geen besluitvorming in het college nodig. Voor investeringen van meer dan € 5.000,00 worden in principe offertes bij meerdere leveranciers/aannemers aangevraagd;

- De kerkrentmeester 'gebouwen' formuleert voorstellen voor klein en groot onderhoud van gebouwen en inventaris die buiten de begroting vallen, waarover tijdens de maandelijkse CvK-vergaderingen wordt beslist.
- Aanvragen van derden voor het gebruik van een kerkgebouw of zaal, of het bespelen van een orgel, worden afgestemd met respectievelijk de koster of de organist. Bij twijfel worden de aanvragen ter beslissing aan het CvK voorgelegd, eventueel na advies;
- Er dienen risico-inventarisaties en evaluaties, evenals calamiteitenplannen, te zijn voor de kerken en kerkelijke gebouwen. Deze plannen worden jaarlijks door de kerkrentmeester 'gebouwen' gecontroleerd op volledigheid en uitvoerbaarheid en indien nodig aangepast;
- Jaarlijkse beoordeling en aanpassing van de verhuurtarieven;
- Implementatie van het door de AK geformuleerde beleid met betrekking tot ruimtebehoeften voor kerkelijke activiteiten;
- Periodieke evaluatie van de waarde van de gebouwen en de verzekeringsstatus;

Wat willen we doen?

- Voortzetten van de bovenstaande activiteiten.
- De onderhouds- en investeringsplannen voor de korte en lange termijn (20 jaar) completeren en uitvoeren.
- De genoemde plannen op elkaar afstemmen zodat benodigde middelen en inzet niet in één jaar cumuleren.
- Het cyclisch onderhouds- en investeringsplan up-to-date houden door jaarlijks één jaar toe te voegen, zodat er steeds een actueel 20-jarig onderhoudsplan is.
- Optimaal gebruik maken van beschikbare subsidieregelingen.
- De gebouwen verduurzamen, met prioriteit voor de beste rendementen op investeringen en in balans met de beschikbare middelen.
- Per kwartaal de voortgang van het onderhoud toetsen aan de begroting. De kerkrentmeester 'gebouwen' bewaakt de begroting en raadpleegt het CvK bij significante over- of onderschrijdingen voor advies en ondersteuning.
- Per kwartaal inzicht geven aan het CvK over de voortgang van het onderhoud ten opzichte van de meerjaren onderhoudsbegroting van het betreffende jaar;

Hoe bereiken we ons doel?

- De onderhouds- en investeringsschema's hoog op de prioriteitenlijst van het CvK houden.
- Goede afstemming met betrekking tot de financiële mogelijkheden van de begroting.
- De penningmeester doet jaarlijks tijdens de behandeling van de begroting een voorstel voor de verhuurtarieven van het komende jaar, waarna het CvK daarover beslist.
- Richtlijnen opstellen voor de verhuur van kerkgebouwen of lokalen, en voor het gebruik van orgels door derden. Een duidelijke instructie voor koster en aanvragers wordt opgesteld.
- Regelmatig contact onderhouden tussen beheerders en gebruikers van de gebouwen;

Personele zaken

Grondgedachte

De Hervormde Gemeente heeft medewerkers in dienst, waarbij het College formeel optreedt als werkgever. Hiervoor dient er een personeelsbeleid te worden gevoerd met beleidsdoelstellingen en meerjarenramingen, rekening houdend met de te verwachten ontwikkelingen.

De Gemeente is via de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer bij March/Mercer verzekerd tegen wettelijke aansprakelijkheid, bestuurdersaansprakelijkheid, rechtsbijstand, fraude, beroving en ongevallen van vrijwilligers. Daarnaast heeft de Gemeente via deze vereniging een persoonlijke ongevallenpolis en is ze verzekerd voor de vervanging van een predikant gedurende twee jaar. Voor het risico van doorbetaling van loon tijdens ziekte is er een ziekengeldverzekering afgesloten via ASR.

Medewerkers van de Hervormde Gemeente zijn via het Pensioenfonds voor Zorg & Welzijn verzekerd voor hun oudedag. Daarnaast is er een werknemersschadeverzekering afgesloten bij Univé, en is er een contract voor verzuimbegeleiding. Tot slot zijn de onroerende en roerende zaken van de Hervormde Gemeente verzekerd tegen uitgebreide gevaren via Donatus.

Om de gemeente te betrekken bij het werk van het College en waar mogelijk kosten te besparen, zal het College - waar zinvol en haalbaar - een beroep doen op vrijwilligers uit de gemeente voor de uitvoering van verschillende werkzaamheden. Dit omvat onder andere hulpkosters, tellers, administratieve ondersteuning, schoonmakers, onderhoud en andere facilitaire taken. Hulpkosters en hulporganisten kunnen aanspraak maken op een vrijwilligersvergoeding, zolang deze het vastgestelde fiscale bedrag niet overschrijdt. Anders zou het CvK hen een dienstverband moeten aanbieden.

Wat doen we nu ?

Het personeelsbeleid is gebaseerd op de historie, eerdere afspraken en genomen besluiten. Dit omvat onder andere:

- Een jaarlijks evaluatiegesprek met de koster en organist;
- Een jaarlijks overleg met alle (hulp)kosters;
- Een jaarlijks overleg met alle (hulp)organisten, waarbij specifiek aandacht wordt besteed aan hun ondersteuning van de gemeentezang en liturgie, hun functioneren binnen de eredienst, samenwerking en de invulling van het orgelrooster;
- De uitkomsten van de periodieke evaluatiegesprekken worden vastgelegd in het personeelsdossier. Deze gesprekken worden gevoerd door de voorzitter en minimaal één ander lid van het CvK. Een jaarlijks gesprek met predikanten en pastoraal werkers is een primaire taak van de kerkenraden;
- Daarnaast vindt er jaarlijks een kerkrentmeesterlijk gesprek plaats met de predikanten over de ondersteuning die zij ontvangen met betrekking tot randvoorwaarden en de materiële en financiële infrastructuur, zodat zij hun taken adequaat kunnen vervullen;
- Traktementen en salarissen zijn gebaseerd op de door de Synode vastgestelde traktementen voor predikanten en de salaristabellen voor kerkelijke (mede)werkers, zoals opgesteld door de PKN in de Uitvoeringsbepalingen;
- Voor organisten is dit minder eenduidig, omdat één organist in loondienst is, terwijl een andere als zelfstandige declareert. Bovendien ontvangen organisten een vergoeding in natura, zoals het recht om het orgel te gebruiken voor het geven van orgellessen. Het is de bedoeling dat de vergoeding per dienst zoveel mogelijk gelijk is;
- Het beleid voor de vergoeding aan hulpkosters en hulporganisten is zodanig ingericht dat zij vergoed kunnen worden volgens de vrijwilligersvergoedingsregeling. Deze vergoeding wordt per dienst na afloop vergoed;
- De aansturing van de werknemers, met speciale aandacht voor de koster/beheerder, wordt nauwlettend opgevolgd. Het takenpakket van de koster is vastgelegd in een document met de taakomschrijving,

waarin ook de bevoegdheden zijn opgenomen, met name ten aanzien van het verstrekken van opdrachten aan derden en het verhuren van de gebouwen. De koster dient loyaal te zijn naar medegebruikers van de gebouwen en constructief om te gaan met eventuele verschillen van inzicht. Bij dreigende escalatie overlegt de koster met de kerkrentmeester 'Personeel';

- Tenslotte worden de Risico-Inventarisatie en Evaluatie, evenals de calamiteitenplannen, geactualiseerd in verband met wettelijke aansprakelijkheid, indien nodig;

Wat willen we doen ?

- Een proactief personeelsbeleid voeren;
- Waar haalbaar vrijwilligers inzetten om te besparen op personeelskosten;
- Minimaal éénmaal per jaar een evaluatiegesprek voeren met koster en organist;
- Een overzicht vastleggen en onderhouden van alle vrijwilligers;
- Een jaarlijks terugkerende vrijwilligersavond / -middag organiseren waarin we actief aandacht besteden aan onze vrijwilligers en eventuele jubilea.

Hoe bereiken we ons doel ?

- Duidelijke afspraken maken over frequentie en invulling van functioneringsgesprekken;
- Zorgen voor continue en proactieve aandacht voor de taken die verricht worden. En daarbij doorlopend oog voor verdelingen alle taken, belastbaarheid en vitaliteit van onze medewerkers en vrijwilligers.

Archiefbeheer en informatie-systemen

Grondgedachte

Het CvK is verantwoordelijk voor het beheer van een goed archief en de beschikbaarstelling van efficiënte ICT-systemen. Voor de te gebruiken informatiesystemen wordt, indien nodig, overlegd met externe adviseurs.

Het CvK neemt maatregelen om bestanden te back-uppen en om verlies, beschadiging of ongeoorloofd gebruik van informatie te voorkomen. Gebruikers is het verboden om eigen software op de ICT-systemen van de gemeente te installeren en/of deze te gebruiken op een manier die in strijd is met de identiteit van de gemeente. Daarnaast dienen wettelijke regels, zoals die met betrekking tot privacy, zendfrequenties, ANBI-status en Kerkorde, in verband met verantwoording, te worden nageleefd.

Wat doen we nu ?

- Onder leiding van de penningmeester wordt met behulp van het administratieve systeem Twinfield de boekhouding gevoerd. Dit vormt de basis voor de jaarrekening en levert informatie voor het opstellen van begrotingen;
- Er wordt gebruik gemaakt van het LRP-systeem voor het beheren van informatie van de leden van de gemeente, alsmede registraties en benadering van gemeenteleden rondom Aktie Kerkbalans;
- Door de kerkrentmeester 'secretaris' wordt het archief van het CvK beheerd;
- Zorg dragen voor communicatieondersteuning in kerkgebouwen en de Bron (o.a. geluidsversterking, internet en wifi-connectie, aanwezigheid presentatiesystemen) alsmede online uitzending van kerkdiensten;
- Facilitering website;
- Communicatie met Gemeente leden via afkondigingen, periodieke informatiebladen (de Tweeklank, de Weerklank, de Rentmeester, Kerkklanken enz), de website, gemeente-avonden en ter inzagelegging van stukken.

Wat willen we doen ?

- Het ten minste continueren van de huidige voorzieningen;
- Het onderzoeken van de haalbaarheid van audiovisuele systemen in de kerkgebouwen;
- Periodiek evalueren of aanpassing van systemen, gezien de stand van de techniek nodig is;
- Het meer gebruiken van data, aanwezig in systemen, om b.v. geefgedrag van doelgroepen te onderzoeken, of organen van bijstand te ondersteunen;
- Intensiever contact met gebruikers van middelen ter meting van tevredenheid van ter beschikking gestelde faciliteiten;

Hoe bereiken we ons doel ?

- Betreffende het continueren van de bestaande voorzieningen en faciliteiten het volgen van informatie van landelijke organen o.a. gepubliceerd in periodieken en/of direct ontvangen informatie, alsmede direct ontvangen adviezen van adviseurs en opmerkingen van gebruikers;
- Door jaarlijks gebruikers van faciliteiten en/of (wijk)kerkenraden alsmede organen van bijstand te vragen naar prestaties en/of wensen/ problemen betreffende de ter beschikking gestelde faciliteiten;
- Door toezicht van verantwoordelijke ouderlingen-kerkrentmeesters betreffende daar onder vallende verantwoordelijkheidsgebieden.

Bijlage 1; Scenario's

Op dit moment zijn wij eigenaar van:

- Dorpskerk (DK)
- Biesboschkerk (BBK)
- De Bron
- Pastorie Sigmondstraat (PS)
- Pastorie Kerkstraat (PK)
- Schuur aan de Kerkstraat 5a

Het is gebleken dat de Dorpskerk qua onderhoud en energie het meest kostbare gebouw is. Ook is gebleken dat de gemeente emotioneel meer gehecht is aan de Dorpskerk dan aan de Biesboschkerk.

Er zijn twee scenario's denkbaar waarin we ons beleid op de gebouwen moeten richten.

1. De Hervormde Gemeente gaat samen met de Gereformeerde kerk;
2. Beide kerken gaan op eigen titel verder.

De Dorpskerk

Voor wat betreft de Dorpskerk is het bekend dat deze de grootste energiegebruiker is. Op basis van 15 graden verwarmen tijdens de kerkdiensten is het onderstaande samengevat als data van 2023. Dit is de periode waarin de energiecrisis op zijn einde liep.

Kosten kerkgebouwen en Bron	Dorpskerk		Maranathakerk		Biesboschkerk		Bron		cum.
	10 jr	p.j.	10 jr	p.j.	10 jr	p.j.	10 jr	p.j.	p.j.
Electriciteit		7,346		12,923		11,677		5,304	37,250
Gas		17,306		25,232		13,763		8,345	64,646
Regulier onderhoud	187,000	18,700	250,000	25,000	85,000	8,500	95,000	9,500	61,700
Renovaties	161,641	16,164	??	-	9,000	900	17,972	1,797	18,861
totaal energie en onderhoud	348,641	59,516	250,000	63,155	94,000	34,840	112,972	24,946	182,458

Hierin blijkt duidelijk dat de Dorpskerk en de Maranathakerk de grootste energieverbruikers zijn. Wel moet worden opgemerkt dat de GK geen separaat verenigingsgebouw heeft, hetgeen de Hervormde Gemeente wel heeft, namelijk De Bron.

In geval er op termijn een fusie zou ontstaan waarin wijk 1 met de Gereformeerde Kerk worden samengevoegd, zal één kerkgebouw overbodig worden. welk gebouw dan het meest aannemelijk is af te stoten zal dan worden bepaald.

Naast de geplande begroting is er een raming gemaakt van de “renovaties”. Dit zijn:

	DK	BBK	BR	PS	PK
Spouwmuur isolatie					5,200
Dakbedekking plat dak		25,000			17,972
Vervanging deurkozijnen	5,601				
Dakbedekking bron			20,000		
Dakramer		2,000			
Nieuwe geluidsinstallatie		5,000			
Beeldschermen		4,000			
Electra leidingen vernieuwen	15,000				
Stoelen	10,000	5,000			
Trap naar boven vernieuwen	5,000				
Omloop keuren	3,000				
Nieuwe trap buiten	15,000				
Vluchtweg Wiel zijde	5,000				
Renovatie zaken en toiletten	20,000				
Haag pompstraat					4,000
Upgrade en renovatie	50,000				
Dakpannen DK	83,651				
totaal	212,252	41,000	20,000	-	27,172

Het blijkt dat bij de Dorpskerk de dakpannen in een slechte staat zijn. Voor het vervangen van de dakpannen op de toren is een offerte opgevraagd. Zonder het dak te vervangen komt dit op circa € 83.000,00 met daarbij nog steigerkosten en dergelijke. Bij vervanging van het gehele dak door een geïsoleerd dak komt de raming op Ongeveer € 280.000,00. Uitgaande dat ook de andere essentiële zaken moeten worden aangepast zoals de elektrische bekabeling en de kachels (meer dan 20 jaar oud) is bovenstaande raming van € 212.252,00 wellicht te optimistisch.

Zakkingen

Door klimaatverandering daalt de grondwaterstand in droge zomers, wat waarschijnlijk heeft geleid tot verzakkingen in de hoek nabij de Kerkenwiel en scheuren in de bogen van het metselwerk. Deze verzakkingen worden nu twee keer per jaar gemeten. Als de verzakkingen zorgwekkend worden, is fundatieverbetering noodzakelijk. Op basis van de metingen van de afgelopen jaren schatten we het risico als beperkt in, hoewel er nog geen kostenraming is gemaakt; deze zal waarschijnlijk aanzienlijk zijn. In 2025 is er een constructeur geraadpleegd. Momenteel is de situatie niet alarmerend, maar als de fundatiepalen gaan rotten en grotere verzakkingen veroorzaken, kan dit leiden tot hoge kosten. Voorlopig lijken de problemen beperkt te blijven, maar we blijven 1 à 2 keer per jaar metingen uitvoeren.

Renovaties aan de BBK zijn naar onze mening de komende jaren niet nodig, waardoor de BBK niet in deze overzichten is opgenomen. Mocht het nodig zijn om de kachels te vervangen, dan is daarvoor geld gereserveerd in de onderhoudsbegroting, en kunnen we mogelijk overstappen op warmtepompen. Tot die tijd zien we geen nut in het maken van verdere plannen, behalve voor zonnepanelen. Dit laatste is echter nog discutabel, omdat er twijfels bestaan over de haalbaarheid van een redelijke terugverdientijd voor de investeringen in zonnepanelen.

Bijlage 2; Mogelijke besparingen bij verdere samenwerking

Onderstaand een voorzichtige en eerste inschatting van mogelijke besparingen op personeel en administratieve zaken als blijkt dat het tot een verdere samenwerking of fusie zou komen tussen de GK en onze gemeente. De genoemde bedragen zijn ingeschat per jaar:

Koster	circa € 50.000,00
Predikantsplaats	circa € 100.000,00
Administratie en beheer	circa € 10.000,00

Een fusie zou er ook toe kunnen leiden dat er een (kerk)gebouw of gebouwen overbodig worden. Dit zou leiden tot éénmalige opbrengsten die wij voorzichtig inschatten op:

Kerkgebouw	circa € 400.000 – 1.000.000
Pastorie	circa € 700.000

Mogelijke uitbreiding Biesboschkerk

In geval er één of meerdere kerkgebouwen wordt afgestoten zal wellicht de Biesboschkerk moeten worden uitgebreid met ruim 200 zitplaatsen. Dit is onderzocht en vergt een investering, gebaseerd op het prijspeil van 2024, van circa € 380.000,00. De Biesboschkerk is daarnaast prima te moderniseren met zonnepanelen, warmtepompen en kanaalunits met batterijsystemen.

De Maranathakerk is wat stoken en onderhoud betreft vergelijkbaar met de DK. Zie onderstaand overzicht met de jaarlijkse kosten, onderhoud en ingeschatte renovaties:

Kosten kerkgebouwen en Bron	Dorpskerk		Maranathakerk		Biesboschkerk		Bron		cum. p.j.
	10 jr	p.j.	10 jr	p.j.	10 jr	p.j.	10 jr	p.j.	
Electriciteit		7,346		12,923		11,677		5,304	37,250
Gas		17,306		25,232		13,763		8,345	64,646
Regulier onderhoud	187,000	18,700	250,000	25,000	85,000	8,500	95,000	9,500	61,700
Renovaties	161,641	16,164	??	-	9,000	900	17,972	1,797	18,861
totaal energie en onderhoud	348,641	59,516	250,000	63,155	94,000	34,840	112,972	24,946	182,458

Tenslotte is het te overwegen, wanneer wij echt naar een sluitende begroting moeten op basis van de reguliere kosten, of we niet moeten denken aan het afstoten van De Bron. De Bron staat op grond die naast nieuwe ontwikkelingen ligt en derhalve wellicht een meer dan redelijke opbrengst kan genereren. Desnoods kan die opbrengst dan aangewend worden om de BBK uit te breiden. De Bron brengt wel geld op vanuit verhuur maar dat is niet toereikend om alle kosten te dekken. Het CvK dient dit te zijner tijd nader uit te werken en te bekijken wat de impact kan zijn.

Resumé

Kosten kerkgebouwen en Bron	DK	MK	BBK	Bron	cum.
	p.j.	p.j.	p.j.	p.j.	p.j.
Electriciteit	7,346	12,923	11,677	5,304	37,250
Gas	17,306	25,232	13,763	8,345	64,646
Regulier onderhoud	18,700	25,000	8,500	9,500	61,700
Renovaties	16,164	-	900	1,797	18,861
totaal energie en onderhoud	59,516	63,155	34,840	24,946	182,458
Kosten kerkgebouwen en Bron	DK	MK	BBK	Bron	cum.
	p.j.	p.j.	p.j.	p.j.	p.j.
Electriciteit		12,923	11,677	5,304	29,904
Gas		25,232	13,763	8,345	47,340
Regulier onderhoud		25,000	8,500	9,500	43,000
Renovaties		-	900	1,797	2,697
totaal energie en onderhoud	-	63,155	34,840	24,946	122,942
Kosten kerkgebouwen en Bron	DK	MK	BBK	Bron	cum.
	p.j.	p.j.	p.j.	p.j.	p.j.
Electriciteit	7,346	-	11,677	5,304	24,327
Gas	17,306	-	13,763	8,345	39,414
Regulier onderhoud	18,700	-	8,500	9,500	36,700
Renovaties	16,164	-	900	1,797	18,861
totaal energie en onderhoud	59,516	-	34,840	24,946	119,303
Besparing					
Zonder DK	59,516	-	-	-	59,516
Zonder MK	-	63,155	-	-	63,155

Bijlage 3; Energiekosten

Vaak wordt verzocht de kerkzaal weer te verwarmen van 15 naar 20 graden, of iets ertussen. Hieronder een prognose van stookkosten op basis van zelfde verbruik als in 2023 waarbij de kerkzaal wordt verwarmd naar 15 graden:

	Gas			Electriciteit			
	Dorpskerk	Biesboschkerk	Bron	Dorpskerk	Biesboschkerk	Bron	
2024	5,250	3,250	1,750	9,000	10,000	4,000	
Tarief	0.58	0.58	0.58	0.15	0.15	0.15	gemiddeld
Energiebelasting	0.58	0.58	0.58	0.11	0.11	0.11	
Subtotaal	6,105.80	3,779.78	2,035.27	2,356.20	2,618.00	1,047.20	
3TW	21.00%	21.00%	21.00%	21.00%	21.00%	21.00%	2,023.00
Totaal 2024	7,388.02	4,573.54	2,462.67	2,851.00	3,167.78	1,267.11	
Verminderend EB				521.81	521.81	521.81	
Vaste leveringskosten	23.00	23.00	23.00	23.00	23.00	23.00	
Opslag duurzame energie	0.11	0.11	0.11	0.04	0.04	0.04	
	804.56	498.06	268.19	103.49	114.99	46.00	
Netbeheer	1,100.00	1,100.00	1,100.00	255.00	255.00	255.00	
	9,315.58	6,194.59	3,853.86	3,232.49	3,560.77	1,591.11	
		19,364.03			8,384.37		27,748.40
						10%	2,774.84
						Prognose	30,523.24

En bij 20 graden leidt dit circa € 15.000,00 meerkosten, zie onderstaand. Wanneer er één kerkgebouw minder verwarmd hoeft te worden zal dit een besparing opleveren van maximaal ca. € 20.000,00, uitgaande van onderstaande tabel waarin het stoken naar 20 graden is ingeschat.

	Gas			Electriciteit			
	Dorpskerk	Biesboschkerk	Bron	Dorpskerk	Biesboschkerk	Bron	
2023	4,898	2,907	1,520	8,442	9,557	3,876	
2024	5,250	3,250	1,750	9,000	10,000	4,000	
Prijs plafond	1,200	1,200	1,200	2,900	2,900	2,900	
rest	4,050	2,050	550	6,100	7,100	1,100	
Tarief prijs plafond	1.45	1.45	1.45	0.40	0.40	0.40	
Kosten prijs plafond	1,740	1,740	1,740	1,160	1,160	1,160	
Tarief rest	2.16	2.16	2.16	0.50	0.50	0.50	gemiddeld
BTW	21.00%	21.00%	21.00%	21.00%	21.00%	21.00%	2,023.00
Tarief incl btw	2.61	2.61	2.61	0.61	0.61	0.61	
Kosten boven prijs plafond	10,585.08	5,357.88	1,437.48	3,690.50	4,295.50	665.50	
Totaal 2023	12,325.08	7,097.88	3,177.48	4,850.50	5,455.50	1,825.50	
Energiebelasting	0.40	0.40	0.40	0.40	0.40	0.40	
	2,100.00	1,300.00	700.00	3,600.00	4,000.00	1,600.00	
Verminderend EB				742.98	742.98	742.98	
Vaste leveringskosten	23.00	23.00	23.00	23.00	23.00	23.00	
Opslag duurzame energie	0.11	0.11	0.11	0.04	0.04	0.04	
	1,342.20	772.96	346.03	176.07	198.03	66.27	
Netbeheer	1,100.00	1,100.00	1,100.00	255.00	255.00	255.00	
	15,630.28	9,513.84	4,926.51	6,001.59	6,788.55	2,066.79	
		30,070.63			14,856.93		44,927.56
						Prognose	44,927.56